

هه والە كرێكارى جەماوەرى و سۆسیالستییه كان جیهان

شۆرشى هه ژاران له پۆلیقییا و نیپال و پوسیا و فەرهنسه به رده وامه

پوسیا

-ئەمسالّ یادی سەت سالەى یەکشەممەى خوینین بوو ، کۆمۆنیستەکانى پوسیا یادی قارەمانییەتى بەلشەفیکەکانییان لەو پۆژەدا بەرز نرخاند .
-نارەزایەتى دژ بە برپارى 122 ی دژ بە هه ژاران 43 ناوچهى پوسیاى گرتەوه ، کۆمۆنیستەکانى هینایه وه پيشه وهى پوداوه کان ، له هه موو ناوچه کان پۆژانه دهیان خۆپیشانان بە بەشدارى دهیان هه زار پیکه خریت دژ به و برپاره .

-گروپى کۆمۆنیستى که خاوهنى 55 په رله مانتارن له دۆمای پوسیاى فیدرالّ پۆژى 1-21 داواى هه لوه شانده وهى برپاره که و دەست له کارکیشانه وهى حکومهتى فرادکۆفییان کرد . هه روه ها ووتیان بۆ ده رکردنى هه ر برپارىک پيوسته بگه رپنه وه بۆ پای جەماوەر ، خانه نشینشى نابیت له کرێى کرێکارى ئاسایى که متر بیت ، کرێى خانووش ده بیت 10٪ داهاى تاک زیاتر نه بیت . هاوکات 1-24 دووشه ممه 77 په رله مانتارى پوسى که پیک هاتبوو له گروپى کۆمۆنیست وچه ند بیلایه نیک نامه یه کییان ئیمزا کرد

بۇ داواکردنى دەست لە كار كيشانەوہى حكومت ، ئەو نامەيە پيويستى بە 13 دەنگى كەيە بۇ ئەوہى پرۆژەي پوخانى حكومت بخريته دەستورى كارى كۆبونەوہى داھاتوہوہ .

–ھەر سى ليستى كۆمونيست و ديموكراتى ليبرال و رۆدينا(نيشتمان) بريارى ھاو ئاھەنگ كردنى چالاكيەكانىيان دا دژ بەم برياره .
–لە لايەكى ديكەوہ راپرسیيەكان ئاماژە بۇ دابەزىنى رپژەي جەماوہرى پۆتين دەكەن ، لە ماوہى ساليكدا 13% جەماوہرى دابەزيوہ ، تەنھا 56% ئامادەي دەنگدانىيان ھەيە بۆي .

يادى لينين

–لە مۆسكوى پايتەخت و ژمارەيەك شارەكانى روسيا ھەزاران ھاوالاتى رۆژى 1-21 لە يادى مەرگى لينيندا گولييان لەسەر گۆرەكەي دانا .
ھەروہا زۆگانۆف لە وتەيەكدا داواي لە لاوان كرد تيكەل بە نەرەزايەتییەكان بن دژ بە بريارى 122 كە ئىمتيازاتەكانى خانەنشينانى ھەلۆھشاندۆتەوہ ، ووتى چونكە ئيوہش لە داھاتوودا پير دەبن ئەم برياره كۆنەپەرستانەيە دەتان گریتەوہ .

نيپال

-كارمەندانى نەخۇشخانىەى بىر لە كەتماندۆى پائتەخت كە گەورەترىن نەخۇشخانىەى ولاتىشە تا 21-1 شەش رۆژ بوو مانىيان گرتبوو ، ئەمەش بوو ەۆى دوا خستنى نەشتەرگەرى بۆ 100 نەخۇش .

-قەيرانى ەەلبژارن ەەر بەردەوامە و سالىك بەسەر تەمەنى پەرلەماندا تىپەپىو ەپەرلەمان شەرعىيەتى قانونى نەماو ە ، بەلام 75 % وولات بەدەست ماوييەكانەو ەبە بى ەەلكردنى چراى سەوز لە لاين ئەوانەو ەەلبژاردن محالە ، گف كۆى گەرم لە ناو پارتهكاندا بەرەوامە بۆ پرگار بوون لەم قەيرانە ياسايە .

-مانگرتنى ماوييەكان 15 شارى لە جولە خستوو ە ، رىگاوبان چۆل ، دوكان داخراو ە ، قوتابخانە دەرگان پىو ەدراو ە ، وولات بەرەو ەكلاكردەنەو ەى سىاسى دەرپوات .

-رۆژەلاتى وولات بەناو ەندى ەيزى دەرولت دەناسرا ، بەلام بە داواكارى رىكخراوى قوتابىانى ماوييەكان لەم ناوچەبە دەرگاي سەرجم قوتابخانەكان داخان . تەنھا لە ناوچەى كۆشى 400000 قوتابى پەيوەست بوون بە مانگرتنەو ە ، ئەو ەى شايانى ئامازە پىدانە رىكخراوى قوتابىانى ماوييەكان خاوەندى 700000 ئەندامە .

-رۆژى دوو شەممە 24-1 خۆيشاندانى قوتابىان لە كەتماندۆ بەردەوام بوو بۆ 14 ەمىن رۆژ، سەرجم زانكۆكانى ولاتى گرتەو ە. تا ئىستا كرىى ھاتو چۆ 20% چو ەتە سەر .

ھىندستان

-پارتى كۆمۇنىستى ماوى ھىندى 4 مەرجى دانا بۇ درىژە پىدانى ئاگرېست لەگەل دەولەت لە ھەرىمى ئەندىرا برادىش , لەو مەرجانە برىارى 1 ھىكتار زەوى بۇ ھەر جوتيارىك رابگرىت كە برىار وايە لە پۇژى كۆمار 1-26 جىبە جىبكرىت , مامەلەى باش لەگەل زىندانىيە كانىيان بكرىت و 4 دىلى ھاورپىيان ئازاد بكرىن , برىارى دژ بە تىرۆر ئەوان نەگرىتەوہ , لە خانەى دژ بە تىرۆر دەركرىن . گەرىلا ماوىيە كان لە 13 ھەرىم و 156 ناوچە چالاكىيان ھەيە , سالى 2003 دا لە 9 ھەرىم و 55 ناوچە چالاكى سەربازىيان ئەنجام داوہ .

جەزائىر

-خۇپىشاندانى توند و تىژ جەزائىرى پايتەخت و ناوچەى خىلەكانى گرتهوہ دژ بە بەرز بوونەوہى نرخى غاز , خۇپىشاندەران رىگا سەرهكىيە كانىيان گرت .

تسۇنامى و دەردو مەينەتییەكانى

ملىۇنىك ھاولاتى بەھۇى ئەو كارەساتەوہ كارەكانىيان لە دەست دا , 2, مىلۇن ھاولاتىشى ھەژار كرد . لە ئاتشە بىكارى گەيشتۆتە 30% كە پىشتر تەنھا 7% بوو , لە سرىلانكاش بىكارى 200% چوہ سەر گەيشتە 20% .

يۇنان

جوتيارانى باكورى يۇنانى به تراكتۆره كانىيان رېگا سهره كىيه كانىيان گرت، داواى قهرزو يارمه تى ده كهن له ده ولت ، به هوى دابه زىنى نرخی به ره مه وه زيانىيان ليكه وتوه .

- زياتر له 2000 خۇپيشاندهرى چه پ دژ به سهردانى جان مارى لۇپىنى ره گز په رستى فهره نسى له شارى سالونيك خۇپيشاندانىيان رېكخست ، 500 له خۇپيشاندهران له گهل پۇليس به ره و پروو بونه وه .

نايجيريا

- ئەندامانى يه كىتى كرىكارانى نايجيرى (كهرتى نهوت) له ولايه تى ده لتا باشورى وولات و ده وله مند به سامانى ژير زهمىنى نهوت ئابلوقهى كۇمپانىيى بريدرو شادىان دا و ده ستىان به سهرىا گرت ، وهك ناره زايه تىيهك دژ به ده ركردنى كرىكارانى هاوپىيان و مانه وهى كرىكاره بيانىيه كان ، له شارى ئومنيونيش سهدان كرىكار هيرشيان كرده سهر به شىكى هه مان كۇمپانياو گرتىيان ، ئەوهى شايانى باسه ساندىكا كرىكارىيه كان نايجيريا پۇلىكى سياسى به رجه سته له ژيانى سياسى وولات ده گىپن .

پۇژى 1-24 دوشه ممه مانگرتنى كرىكارانى نهوت له پىناو ده ركردنى 2 به رپرسى بىگانه له ولات به رده وام بوو له شارى هاركد ، مانگرتن ده بىته هوى كه مكردنه وهى به ره م هينانى نهوت به برى 5000000 به رميل له پۇژىكدا، ئەگه رى ئەوه ههيه مانگرتن بگوازىته وه بۇ ناوچه كانى كهى

نايجيرياش. مانگرتنى ناوچەى دەلتا تا ئىستا بوته ھۆى دابەزىنى
100000 بەرميل لە پۆژدا .

پۆلىقىيا

دەيا ھەزار لە دانىشتووانى شارى سانتا كروز دژ بە زياد كردنى نرخی
سوتەمەنى خۆپيشاندانى جەماوهرىيان پىك خست .
ھاوكت 200 قوتابى دەستيان دايە مانگرتن لە خواردن . ئەم ناوچەيە كە
لە 900 كم باشورى لابازە و دەولەمەندە لە يەدەكى نەوت, 500000
ھاوالاتى نامەيەكيان بەرز كردۆتەوہ داواى ئۆتۆنۆمى دەكەن بۆ
ھەريمەكەيان . ئەم ناوچەيە 33% بەرھەمى نەتەوہيى ولات بەرھەم
دەھيئيت . دەولەت 23% نرخی ديزلييان زياد كرد . لايەنگرانى سەرۆك لە
لاباز نويزييان بۆ پشتگيرى لىيكرد , سالى 2003 لە شۆرپىكى
جەماوهرىيدا كە سەرۆك وازى ھيئا 58 كەس گيانى لە دەست دا و نويزى
قەشەكانيش سەرۆكيان پزگار نەكرد .

سويسرا

سويسرا لاین له مانگهکانی داهاتوو 1000 کریکار دهرهکا ، سهرباری
فرۆشتنی 13 فرۆکه ، ئهوهی شایانی ئاماژه پیدانه دواى 11 سهپتهمبهه
کۆمپانیاکانی فرۆکهوانی توشی قهیران بوون.

ئوردون

21 ئەندامی پارتی کۆمونیستی ئوردونی له ناویاندا بهرپرسی قوتابییانی
ئەم پارتە ههیه دژ به بریاری حیزب له پشتگیری حکومهتی کاتی عیراق و
پارتی کۆمونیستی عیراق وازیان لهو پارتە هیئا ، ئەوان داواى دژایهتی
کردنی ئەمهریکا دهکهن ، ئەمهش گهورهترین واز هیئانی به کۆمهله له
میژوی ئەم پارتە.

کۆریای باشور

بانکی کۆکمین له کۆریای باشور بریار دهرکردنی 3800 کریکاری دا له م
سالدا ، 1800 کریکاری ئاسایی و 2000 کریکاری کاتی .

کریکارانی هیلی شه‌مه‌نده‌فهری فهرنسی دژ به برپاری به تایبته‌تی کردن ناره‌زایه‌تی دهره‌بپن ، هاوکات کریکارانی که‌رتی به‌رهم هیانی کاره‌باو مامؤستایانیش پشت‌گیریان ده‌که‌ن و پینج شه‌مه قوتا‌بخانه‌کان پاره‌ستان ، حکومت سه‌رباری فروشتنی که‌رتی گشتی ده‌شیه‌ویت 3000 کریکاری که‌رتی شه‌مه‌نده‌فهر له‌سه‌ر کار دهربکات . ساندیکای هیلی شه‌مه‌نده‌فهری فهرنسی خاوند 170000 ئه‌ندامه .

سیّ یه‌کی شه‌مه‌نده‌فهره‌کان پاره‌ستان . به گویره‌ی کریکاران 20٪ له کریکاران و به گویره‌ی کۆمپانیان 15٪ له کریکارانی هیلی شه‌مه‌نده‌فهر

بەشدارىيان لە خۆپيشاندانەكە كردووە . لە پاپرسیيەكدا 65% بەشداران دژ بە حكومەتى راسترەون .

خۆپيشاندان لە سى شەممەو دەستى پيكردووە . بەرھەم ھيئانى ووزەى كارەبا 10% دابەزى . پۆليس ووتى 210000 بەشدارى خۆپشان دانەكەى پۆژى پيئىج شەمەيان كرد لەو 50000 تەنھا لە پاريس . ئەوەى شايانى باسە بيكارى 9,9% لە فەرەنسە .

فەنزويلا

دەيان ھەزار ھاوالاتى فەنزويلى لە لايەنگرانى شافيئز و چەپەكان 1-23 پرژانە سەر شەقامەكانى كاراكاس دژ بە پفاندنى پۆدوجيرۆ جراند بەرپرسى پەيوەندىيەكانى دەرەوەى فارك گەورەترين ھيئى نەيارى چەكدارىيە لە كۆلۆمبيا و ئەمەريكاي لاتين . خۆپيشاندەران ئەم كردارە كە كرئگرتە فەنزويلىيەكان ئەنجاميان دا شەرمەزار كرد .

كۆندەليزا رايىس پيئشتر راي گەياندبوو شافيئز ھيئىكى نيگەتيفە لە ئەمەريكا لاتين .

خۆپيشاندان دژ به بۆش

له کاتی خواردنی سویندی یاسایی له لایهن بۆشه وه 100 خۆپيشاندەر
هه موو بازگه کانیان بری له گه ل پۆلیسدا بووه شه پریان له ئەنجامدا
ژماره یه کیان بریندار بوون .

